

Asia: VN/28904/2022

## **Lausuntopyyntö esityksistä valtioneuvoston asetuksiksi kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä annetun valtioneuvoston asetuksen ja eräiden muiden asetusten muuttamisesta**

### Lausunnonantajan lausunto

#### **Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Lääkäripalveluyritykset ry (LPY) kiittää mahdollisuudesta lausua Valtioneuvoston asetuksista.

LPY:n lausunto erikoisairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä annetun Valtioneuvoston asetuksen (582/2017) muuttamisesta:

Useat asiantuntijat ovat arvioineet, että koronapandemian aikana syntyneiden hoitojonojen ja -velan purkaminen kestää vuosia, jopa yli viisi vuotta. Julkisen sektorin työvoimapulan ja sote-uudistuksen käynnistämisen on arvioitu hidastavan hoitojonojen - ja velan purkamista entisestään. LPY:n mielestä ns. keskittämis- ja päivystysasetuksen tarkoituksenmukaisuutta on arviotava nyt uudelleen. Asetuksessa lueteltujen päiväkirurgisten leikkausten keskittäminen vain julkisen sektorin sairaaloihin, joissa on ympärivuorokautinen yhteispäivystys, heikentää entisestään hoitoonpääsyä ja vaikeuttaa siten sote-uudistuksen yhden keskeisen tavoitteen eli hoitoonpääsyn parantamisen saavuttamista. LPY:n näkemyksen mukaan hoitoonpääsyn kohtuuton viivästyminen heikentää potilasturvallisuutta merkittävästi.

LPY esittää, että hyvinvointialueet voisivat purkaa hoitojonoja ja -velkaa hankkimalla päiväkirurgisia leikkauksia ostopalveluina tai palveluseteleitä hyödyntäen myös yksityisiltä toimijoilta, joilla on osoittaa riittävä osaaminen ja kokemus kyseisten toimenpiteiden tekemiseen.

LPY:n lausunto rajalain kustannusten hallinnointia käsittelevän Valtioneuvoston asetuksen (64/2014) muuttamisesta:

Lausunnolla olevassa asetuksessa säädetään siitä, kuinka valtio korvaa Kelalle sen rajalain mukaan maksamat korvaukset potilaille, jotka ovat saaneet tai hakeutuneet hoitoon ulkomaille. LPY:n mielestä asetus on selkeä ja perusteltu. Sen sijaan eduskunnan käsittelyssä olevaan rajalakiin liittyy kansalaisten yhdenvertaisuuteen ja hallintoon liittyviä ongelmia, jotka tulisi korjata.

Hallituksen rajalakiesityksen mukaan korvaus ulkomailta annetusta hoidosta maksetaan potilaalle tämän oman terveystalouden järjestäjän, eli hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin tai HUS-yhtymän oman palvelutuotannon kustannusten mukaisesti. LPY:n mielestä hallituksen esitys ei tältä osin ole tarkoituksenmukainen. Esitetty korvaustason määrittely aiheuttaa turhaa byrokratiaa ja lisää kansalaisten eriarvoisuutta sekä viivästyttää tarpeettomasti potilaan saaman korvauksen maksatusta.

Rajalain mukaan potilas maksaa koko käynnin kustannukset ensin itse. Hän voi jälkikäteen hakea korvausta Kelalta. Jos hoito on maksanut enemmän kuin Suomessa julkisella sektorilla annettu hoito, erotus jää potilaan itsensä maksettavaksi. Potilaan oikeusturvan kannalta on välttämätöntä, että hän saa tietää korvauksen suuruuden jo ennen ulkomaille hoitoon hakeutumista.

LPY:n mielestä ulkomailta annetusta hoidosta aiheutuneiden kustannusten korvaukset täytyy määrittellä kansallisella tasolla etukäteen, esimerkiksi vuodeksi kerrallaan. Ei ole tarkoituksenmukaista, että jokainen hyvinvointialue määrittelee oman korvaustasonsa. Tällöin potilaan jälkikäteen saama korvaus määräytyisi sen mukaan, millä hyvinvointialueella hän asuu. Kansalaiset eivät silloin olisi keskenään tasavertaisessa asemassa.

Kansalliset korvaustaksat ovat perusteltuja myös siksi, että sote-uudistuksen myötä valtio rahoittaa sekä hyvinvointialueiden toiminnan että tilittää Kelalle jälkikäteen sen rajalain mukaan potilaille maksamat korvaukset. Kansallisella tasolla määrittelyt yhteneväiset korvaustaksat vähentävät hyvinvointialueiden ja Kelan hallinnollista taakkaa sekä mahdollistavat Kelalle korvausten nopeamman maksatuksen.

LPY esittää, että valtio yhdessä hyvinvointialueiden kanssa määrittelee ja ylläpitää rajat ylittävän terveydenhuollon kustannusten korvaamisen kannalta tarvittavia kustannus- ja asiakasmaksutietoja. Niiden on oltava riittävän yksityiskohtaisia. Tietojen on myös oltava julkisesti saatavilla esimerkiksi sosiaali- ja terveysministeriön, Kelan ja hyvinvointialueiden kotisivuilla.

Palveluvalikoima määriteltävä tarkemmin

Rajalakiesityksen mukaan ulkomailta haetuista hoidoista korvataan vain sellaiset, joita annetaan Suomessa julkisin varoin. Jotta ei jäisi epäselvyyttä siitä, mitä ulkomailta haettuja hoitoja tämän ns. rajalain mukaan korvataan, on Suomen julkisen sektorin terveystalouden valikoima määriteltävä nykyistä tarkemmin. Palveluvalikoiman selkeä määrittely parantaa kansalaisten oikeusturvaa vähentäen epätietoisuutta siitä, mitä ulkomailta saatuja tai haettuja hoitoja korvataan ja mitä ei.

Partanen Ismo  
Lääkäripalveluyritykset ry